

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Viduarum tutela, patrocinium. Ex Vet. &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

pulla vestis, si exulta caro nitescit, si ex cibo crassescit, si ex nimio potu somnescit: non ferviat Mundo, sed Domino. Sim. Cass. l. 2. Luc. 2.

In honesto loco consistens: quia decet eligere viduas habitacula honestatis. - Ibi habitare præfigit, ubi testes devitate non possunt. Confert ad custodiam castitatis, ubi humani devitari non possunt aspectus. Surrexit sæpe importuna tentatio delinquendi, ubi nullus timetur aspiciens: nec deserenda sunt loca, quæ conferunt ad officium sanctitatis. Idem ibidem in illud: quæ non discedebat de templo.

§. II.

Viduarum tutela, patrocinium.

Ex Veteri.

Sanguinem animarum vestrarum &c. Gen. 9. 5. Sanguis animæ lacrymæ sunt, ut dicit Augustinus: quas Dominus vindicat in oppressione pauperum, & viduarum. Hugo Card. hic.

Deus magnus, potens, & terribilis; qui personam non accipit, nec munera. Facit judicium pupillo, & viduæ. Deut. 10. 17. 18. Ecce tibi, magnus, & potens Dominus de universis sæculorum negotijs, qualia sibi deligit judicanda; utpote in suo conspectu graviora: nimirum facit judicium pupillo & viduæ. Sequebatur hoc exemplum Theodorici rex apud Cassiodor. l. var. 8. cordi nobis est, cunctos in communi protegere; sed eos maxime, quos sibi novimus defuisse. Sic enim aequitatis libra servabitur, si auxilium largiamur imparibus; & metum nostri pro parvulis, insolentibus opponamus. Fortuna minor principem quærit. Et sanè pro oppressis debilibus inventus est principatus: nec unquam Deus principem constituit, cui summa, & prima illa pauperum negotia non indiceret. Sic Pf. 71. 2. *Deus judicium tuum regi da -- judicare populum tuum in justitia, & pauperes tuos in judicio.* Bæza t. 3. l. 14. c. 16. §. 23.

Heu mulier vidua ego sum. 2. Reg. 14. 5. Mittit Joab Thecuitelem ad David, ut pro Absolone deprecaretur. Non quærit Joab aulicos, & amicos regis; sed tantum obijcit viduam lacrymantem. Abulens. q. 10. vocat se viduam, ut significet, se esse personam miserabilem; & moveatur facilius rex ad misericordiam, & expediendam causam. Sylveira in Luc. 7. 13.

Pater orphanorum &c. Pf. 67. 6. Quocirca nemo pupillos injuriâ afficiat, Patrem cogitans; nec viduam opprimat, Judicem ob animum sibi proponens. S. Gregor. l. 1. ep. 60. Pastoralis regiminis necessitate compellimur; ut orphanorum, viduarumque, causis solertiùs, quam curis cæteris, insistamus.

Ita scripsit, nec secus fecit: cujus in libro inscripta erant nomina, qui Romæ vel inopiâ, vel injustitiâ, laborabant. Audiebat orphanos primùm, deinde Legatos: præ omnibus viduas, & oppressores; tum Cancellarios. Priùs, quam scriberet ad Mauritium Imperatorem, libellis pauperum subscribebat. Oliva t. 1. Conc. 28.

Viduam ejus benedicens benedicam. Pf. 131. 15. Vidua Christi dicitur Ecclesia: quia omni auxilio destituta Mundanò, solam spem suam ponit in Domino: patiturque, quod vidua, improbitates malorum, direptiones crudelissimas impiorum; & tanquam maritali auxilio destituta, semper moeret, semper atteritur. Cassiodorus hic.

Ostendit deposita esse hæc, & victualia, viduarum, & pupillorum. 2. Machab. 3. 10. Director templi Heliodorus virgis dire concessit. v. 16.

Ex Novo, Patribus & aliis.

Comeditis domos viduarum. Matth. 23. 14. Emungebant domos viduarum, & bona, sanctitati prætextu; fingentes longas preces, tam pro ipsis viduis, quam earum maritis defunctis. Ita S. Chrysol. Paschas. Theophylactus.

Reliquistis, quæ graviora sunt, legis, judicium, & misericordiam. Matth. 23. 23. Majora dico negotia; non, ut quidam aestimant, controversias, quæ inter claros, divites, potentes, incidunt; sed quoties privati, egeni, obscuro, premuntur à potentioribus; cum nulla præsidij spes est, nisi à Judice. Philo l. de creat. principis.

Socrus Simonis tenebatur magnis febribus. Luc. 4. 38. Quæ nunc sanata est, vidua erat. S. Ambros. l. de vid. Nota: primùm miraculum à Domino in muliere operatum fuit in hac vidua: quia viduæ calamitas ad sui miserationem maxime movet. Sylveira hic.

Misericordiâ motus super eam. Luc. 7. 13. Filiam Archi Synagogi suscitaturus quanta agit? Marci 5. 38. plorantes reprehendit, sublannantes patitur, tibicines expellit, parentes defunctæ vocat, Discipulos inducit, defuncto manum tenet, alloquitur, tandem vitam revocat. Verùm occurrens filio defuncto unico matris viduæ, mox eum matri vivum restituit. S. Ambros. l. 6. in Luc. causam ait esse: quia vidua erat; mater unici non patiebatur moras. Prima Ethol. 32. Viduæ lacrymæ Unigenitum traxerunt ad restituendam unigenito vitam. S. Basilius Seleuc. or. 10.

Judex quidam erat in quadam civitate, qui Deum non timebat & hominem non reverebatur. Vidua autem quædam erat in civitate illa &c. Luc. 18. 2. 3. O quoties Ethnei Judices causas viduarum,

rum,

rum, & pupillorum, acrius tuiti, quam Christiani. Sylveira in Act. 25. q. 4.

Viduas honora. 1. Tim. 5. 3. Honor in Scriptura, non tam in salutationibus de ferendis, quam elemosynis, ac munerum

oblatione, sentitur. S. Hieronym. in Matth. 13.

Duo ista nomina (viduæ, & pupilli) in quantum respectui humano, in tantum divinæ misericordiæ exposita suscepit tueri Patet omnium. Tertull. l. 1. ad ux. c. 8.

TITULUS XI. VIGILANTIA.

Speculatorem dedit re Domui Israël. Ezech. 3. 17. Vigilantiæ Pastorum Symbolum sunt psittaci Brasiliæ; qui, dum gregem pascuntur, speculatorem unum è grege suo collocant in arboris cacumine: qui, si quid periculi superveniat, signum edit; quò reliqui possint avolando sibi consulere. Cornelius hic.

Vigilate. Matth. 24. 42. Opus est vigilare, sive vesperi, id est, in juventute; sive mediâ nocte, id est, in medio vitæ humanæ tenebrôsæ; sive galli cantu, quando jam Senior est; sive manè, quando jam senectute provectâ est. Origines tr. 30. in ep. Tim. 24. Quatuor sunt, quæ faciunt hominem vigilare: galli cantus, id est, prædicatio divini verbi: solis ortus, id est, Christi gratia: timor furis, id est, consideratio mortis: sollicitudo rei familiaris, id est, desiderium Regni cœlestis. Hugo Card. hic.

Si in secunda vigilia. Luc. 12. 38. Pri-

ma vigilia primævum tempus est, id est, pueritia: secunda adolescentia, vel juvenitus: Tertia senectus accipitur. Qui ergo vigilare in prima vigilia noluit, custodiat secundam. Et qui vigilare in secunda vigilia noluit, tertiæ vigiliæ remedia non amittat. S. Gregor. hom. 13. in Matth. 25.

Revera plus vigilare, plus vivere est. S. Chrysol. f. 24.

Perniciosissimus nimis est repentinus hostis, nam aut inscios prævenit, aut incautos præoccupat, aut opprimit dormientes. Hinc est, quòd Christus Rex nosset ante sacula per totam sæculi noctem milites suos præmandatis vigiliarum vicibus commonuit, contra diaboli, id est, veteris hostis subtilissimum dolum. Idem f. 27.

Antiqua est familiarum devotio; familiare bonum omnibus Sanctis. S. Isidorus de offic. Eccl. l. 1. c. 22.

TITULUS XII. VINUM.

NOË plantavit vineam. Gen. 9. 20. In Symbolis Romanorum reperimus: Noë, qui primus vineam plantavit, quem Janum illi dicebant, miscuisse viti, & vino, sanguinem quatuor animalium, simiæ, leonis, porci, & agni: quia vinum facit vel motiones, quasi Simias; vel pugnaces, ut leones; fœdos, ut porcos; alios mansuetos, blandos, pios, ut agnos. Cornelius hic.

Bibensq, vinum inebriatus est. Gen. 9. 21. Aquæ infinitæ non potuerunt, vincere ipsum; vinum autem vile inter dormiendum justi viri corpus nudavit. A modico, vilique, vino victus est dormiens. S. Ephrem de Virginitate.

In quo augurari solet. Gen. 44. 5. Tradit Julius Sirenius l. 9. de fato c. 18. Egyptios, & Assyrios, pelves, & scyphos, aquâ replere; deinde certis verbis dæmonem advocare solitos; ac tum dæmonem, instar sibi, ex aqua dedisse responsa. Dices: ergone Joseph talem hic se profiteatur magnum?

Respondeo: pro *augurari* Hebr. est *nasas*, quod significat *presagire*, & divinare; sive augurio, seu naturali sagacitate. Unde Chaldaus vertit: *probare*. Joseph ergo hęc scypho, eum vinò plenum hospitibus suis propinando, naturaliter divinabat, & explorabat; hospitum suorum temperantiam, prudentiam, & arcana cordis: & hęc explorabat, quis fratrum in Benjaminum esset animus? Cornelius hic.

Vinum latificat. Judic. 9. c. 13. Calefacit, laxat, funditque cor, ideoque latificat: laticia enim est cordis laxatio, & diffusio; quam facit calor. Tristitia verò ejusdem contractio, & torpor; quam causat frigus: quare indicibilem sympathiam habet cum corde. Cornelius hic.

Aquam vinum factam. Joan. 2. 9. Et si aquam vinum in nuptiis fecerit, non tamen permisit inebriari. Clem. Alex. pæd. l. 2. c. 2.

Si quid itaque in me potest esse consilij, si experto creditur: hoc primum moneo, hoc